

9. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Cel

Głównym celem przedmiotowej analizy jest opracowanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krobia na lata 2017–2020 z perspektywą do 2024 roku (GPOŚ).

Przedmiotowe opracowanie ma na celu dostosowanie ustaleń zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Krobia do wytycznych zawartych w zaktualizowanych i nowych dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym. W dokumencie tym zwrócono także uwagę na zmieniające się przepisy prawa oraz zawarte w nich wytyczne na najbliższe lata.

Ze względu na wielkość różnych zmian na terenie Gminy Krobia zasadniczymi elementami podjętej w GPOŚ jest kompleksowe przedstawienie zmian ilościowych, jakościowych i struktury odpadów komunalnych oraz usprawnienie gospodarowania ściekami. Szczególna uwaga została także zwrócona na ochronę wód oraz powietrza.

Metodyka

Zakres prognozy opracowano zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Dodatkowo uzupełniono o materiały informujące o stanie środowiska oraz porównano jej spójność z obowiązującymi dokumentami o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i lokalnym.

Opracowując Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krobia (GPOŚ), główny nacisk położono na dostosowanie ustaleń do założeń krajowego, wojewódzkiego programu ochrony środowiska, które jednocześnie stanowiły źródło danych dla różnych wskaźników statystycznych.

Przedstawione w niniejszym Programie cele i zadania dotyczą okresu 2017–2020 oraz perspektywie do 2024 roku. Przyjętym okresem bazowym stanowią lata 2012–2014. Natomiast rok 2015 i 2016 jako referencyjny wykorzystano w sytuacjach, dla których uzyskano odpowiednie dane.

Charakter Gminy i środowiska

Zadaniem niniejszego Programu jest analiza aktualnej sytuacji związanej z całym środowiskiem w Gminie Krobia. W POŚ dokonano analizy czynników, które wpływają na sytuację stanu zanieczyszczenia środowiska. Opracowanie zawiera krótką ogólną charakterystykę geograficzno-społeczno-fizyczno-gospodarczą Gminy, w tym występujący klimat w regionie. Wykorzystując najnowsze publikowane dane statystyczne i materiały gminne podano także krótki opis demograficzny z uwzględnieniem kwestii bezrobocia oraz działalności produkcyjnej i użytkowania gruntów. Na podstawie możliwych, dostępnych danych pozyskanych m.in. z raportów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, informatorów i publikatorów Urzędu Marszałkowskiego, Głównego Urzędu Statystycznego, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Urzędu Gminy, charakterystyce poddano wszystkie komponenty środowiska, podając ich ewentualne obciążenie emisyjne. Następnie na podstawie dostępnych badań i wyników pomiarów dokonano oceny stanu środowiska naturalnego w Gminie. Zatem diagnoza stanu komponentów środowiska objęła: wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne, hałas akustyczny, przyrodę (w tym cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe, formy przyrody objęte ochroną, a także najcenniejsze zabytki i świat zwierząt), powierzchnię ziemi – stan gleb, gospodarkę leśną oraz odpady. Analizie poddano także wpływ promieniowania niejonizującego i zasoby naturalne ziemi występujące w regionie. W Programie zawarto opis aktualnego stanu infrastruktury:

- a) wodociągowej – Gminę obsługuje sieć wodociągowa o łącznej długości 116,1 km bez przyłączy (wg danych gminnych). Według GUS do budynków mieszkalnych

- i zbiorowego zamieszkania doprowadzonych jest łącznie 2177 sztuk przyłączy. Z sieci korzysta ok. 94,5% mieszkańców tj. 12361 (w tym 4106 w miastach);
- b) kanalizacyjnej – długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy wyniosła 41,4 km, natomiast liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 1388 sztuk. Z sieci korzysta łącznie ok. 7532 mieszkańców (w tym 4139 ludność w miastach), co stanowi 57,6%;
 - a) transportowej (komunikacyjnej) – system połączeń komunikacyjnych na obszarze Gminy Krobia składa się z: drogi wojewódzkiej nr 434 relacji Łubowo – Śrem – Gostyń – Krobia – Rawicz; dróg powiatowych o łącznej długości ok. 89,580 km (z czego ok. 7,0 km znajduje się na samym obszarze miasta), drogi gminne o długości ok. 70,3102 km oraz drogi o znaczeniu zewnętrznym. Ponadto przez Gminę Krobia przebiega niezelektryfikowana linia kolejowa relacji Głogów – Leszno – Krotoszyn ze stacjami kolejowymi w Krobi, Karcu i Włostowie;
 - b) gazowej – długość sieci gazowej na terenie Gminy wynosi 180582 m, z czego 121004 m stanowi długość sieci rozdzielczej. Według GUS w 2015 roku z instalacji gazowej korzystało niemal 71%, co stanowi 9277 mieszkańców;
 - c) zaopatrzenie w ciepło – na terenie Gminy Krobia nie występują systemy ciepłownicze. Mieszkania w budownictwie wielorodzinnym oraz budynki jednorodzinne charakteryzują się indywidualnymi systemami grzewczymi o dowolnym charakterze. Niektóre budynki wielorodzinne mają wspólną kotłownię. Głównie zlokalizowane są one w mieście Krobi;
 - d) energii elektrycznej – teren Gminy uznaje się za zelektryfikowany w 100%. Na obszarze występuje 101,01 km napowietrznej (WN-110 kV) oraz 4,8 km kablowej linii SN-15 kV. Do linii niskiego napięcia NN-0,4 kV w 2014 roku zostało przyłączonych 4130 odbiorców. Według danych GUS w 2015 roku odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w miastach na niskim napięciu było 1341 szt., natomiast zużycie energii wyniosło 3343 MWh. Na terenie Gminy zlokalizowana jest także farma wiatrowa „Krobia-Południe” znajdująca się w miejscowościach Ciołkowo, Kuczyna i Przyborowo o mocy znamionowej 33MW (11 turbin wiatrowych rozlokowanych w południowej części Gminy), która została przyłączona do linii wysokiego napięcia 110 kV. Na obszarze występują również instalacje z kolektorami słonecznymi.

Ze względu na fakt, iż dla części w/w zagadnień władze Gminy opracowały bardzo szczegółowe opracowania branżowe (np. Strategia Rozwoju Gminy Krobia na lata 2014-2020, plan gospodarki niskoemisyjnej, program usuwania wyrobów zawierających azbest, plan gospodarki odpadami) w POŚ przywołano tylko główne konkluzje z nich płynące. Ponadto, w przypadku gospodarki odpadami komunalnymi większość zdarzeń i zasad objęta jest także stosownymi regulacjami prawa miejscowego, które precyzyjnie kwestię tę opisują.

Stan środowiska na obszarze Gminy Krobia na tle zgromadzonych informacji i wskaźników należy ocenić za wysoce zadowalający z tendencją do stałej poprawy, co jest wynikiem licznych działań i inwestycji dokonywanych w ostatnim dziesięcioleciu oraz skonkretyzowanych planów na najbliższy okres. Niemniej jednak do najważniejszych problemów wymagających rozwiązania w regionie Gminy należy zaliczyć niedostatecznie uregulowaną gospodarkę ściekową oraz nadmierny odpływ związków azotu ze źródeł rolniczych spowodowany niewłaściwym postępowaniem ze ściekami pochodzącymi i nawożeniem, przy braku odbudowy biologicznej cieków i zbiorników wodnych.

Bardzo dużej metamorfozie uległ system gospodarowania odpadami komunalnymi, który po pierwsze obejmuje wszystkich wytwórcą. Po drugie realizowany jest w oparciu o instalacje

~~~~~

i obiekty wykonane w najwyższych obecnie standardach zlokalizowanych w ramach tzw. regionów odpadowych. Sercem tego systemu są Regionalne Instalacje Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK), gdzie podstawową zasadą jest maksymalizacja odzysku i recyklingu. Gmina Krobia zgodnie z WPGO została przypisana do regionu V (RIPOK – Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani, koło Leszna, gm. Osieczna). Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych znajduje się w m. Krobia przy ul. Jutrosińska 28a, którego miejsca i terminy funkcjonowania ustalane są osobno. Gospodarka odpadami w Gminie prowadzona jest w ramach funkcjonowania Komunalnego Związku Gmin Regionu Leszczyńskiego. W wyniku utworzenia Regionów Odpadowych w ramach uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego rację bytu straciły lokalne składowiska odpadów, w tym w m. Karzec o powierzchni 3,6 ha (zakończyło rekultywację w 30.09.2009 roku; proces technicznej i biologicznej rekultywacji składowiska zakończono 30.11.2009 roku).

Pozytywnym aspektem cieszy systematyczna modernizacja i rozbudowa nie tylko oczyszczalni ścieków, ale również sieci kanalizacyjnej pozostałej części Gminy tj. miejscowości położonych poza granicami m. Krobia. Wszystkie takie działania w sposób pośredni przekładają się na ciągłą poprawę stanu wód powierzchniowych (też podziemnych), w tym zlewni rzek Warty i Baryczy (chroniona w sposób szczególny ze względu na stosowane akty prawne związane z ochroną wód). Podjęte zabiegi tego typu szczególnie korzystnie wpływać będą na stan zlewni rzeki Rów Polski (obszar OSN – szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych) oraz JCWP Masłówka, Dąbroczna i Kania. Likwidacja kolejnych – potencjalnych – miejsc nielegalnego lub niewłaściwego odprowadzania ścieków komunalnych wpływa na poprawę środowiska gruntowego i estetykę miejscowości.

Pomimo, iż na terenie Gminy Krobia nie występuje wiele korzystnych aspektów przyrodniczych wpływających na rozwój agroturystyki czy aktywnego wypoczynku, to przykuwana jest uwaga do podejmowania inicjatyw podnoszących jej wartość przyrodniczą. Stałym elementem działalności administracyjnej Gminy jest częste wprowadzanie obowiązku nasadzeń zastępczych w przypadkach dotyczących zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów. Również mają miejsce tzw. „ruchy oddolne” samych mieszkańców Gminy, dzięki którym w listopadzie br. nowe rośliny pojawiły się głównie przy drogach śródpolnych i w obrębie terenów rekreacyjno-sportowych. „Zielone płuca” (krzewy i drzewa) sfinansowane z budżetu Gminy przyczyniają się nie tylko do wzrostu potencjału przyrodniczego (lesistość kształtuje się na niskim poziomie 4%), ale też stanowią ostoję dla zwierząt i ptaków, zwiększają wilgotność powietrza oraz ograniczają siłę wiatru czy hałasu. Zatem obszar przyrody jest w Gminie Krobia w trwałym pozytywnym trendzie rozwojowym.

Sytuacja związana z ochroną powietrza atmosferycznego na terenie Gminy, zwłaszcza na tle innych samorządów, wydaje się korzystna. Potwierdzają to dane z ocen środowiskowych prowadzonych m.in. przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska. Mimo zgazyfikowania obszaru Gminy niemal w 71%, kluczowym problemem pozostaje tzw. niska emisja gazów i pyłów pochodzących głównie z przydomowych kotłowni, gdzie ogrzewane są mieszkania (często nie w pełni zmodernizowane) węglem. Zidentyfikowane w ramach prac nad Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Krobia poziomy emisji CO₂ (również pyłu i benzo(a)piranu) wskazują, iż głównym emitorem jest sektor związany z budynkami mieszkalnymi (pomijając trudne do jednoznacznego ustalenia emisje komunikacyjne). Istotne jest, iż władze Gminy już w tej kwestii podjęły działania organizacyjne (przygotowanie strategii wieloletniej w postaci w/w Planu), gdzie przy wsparciu ze środków zewnętrznych, będą realizować wraz z mieszkańcami i podmiotami prawnymi szereg inwestycji w tym obszarze

tematycznym – realizacja celów operacyjnych Planu i składające się na nie cele strategiczne, przełoży się na kierunki działań, których głównym celem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (z wykorzystaniem potencjału odnawialnych źródeł energii oraz poprawa efektywności energetycznej obiektów komunalnych).

Z uwagi, iż tereny Gminy posiadają gleby o dobrej bonitacji, zauważa się silne rolnicze wykorzystanie gruntów. Intensywna produkcja rolnicza może przyczynić się do zagrożenia degradacji gleb. Analiza próbek gleby pobranej w m. Czachorowo (ok. 2 km na północ od Gminy Krobia) nie zasygnalizowała o niebezpieczeństwie jej degradacji ani alkalizacji objawiając ujemne skutki dla roślin i gleby. Ponadto, w analizowanej glebie nie stwierdzono nadmiernego zasolenia oraz zanieczyszczenia siarką, a jej radioaktywność pozostawała na poziomie typowym dla gleb rolniczych nieskażonych. Brak lokalizacji na terenie Gminy Krobia dużych zakładów przemysłowych emitujących zanieczyszczenia chemiczne, wyklucza większe zagrożenie dla degradacji gleb.

Nie zidentyfikowano w rejonie Gminy znacznych zagrożeń w obszarze promieniowania elektromagnetycznego i nadzwyczajnych awarii. Działalnością kontrolną w zakresie poważnych awarii zajmują się Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny oraz Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Gostyniu. W odniesieniu do zagrożenia hałasem, to największe występuje ze strony komunikacji, głównie wzdłuż największych szlaków drogowych (szczególnie na odcinku drogi wojewódzkiej nr 434). W 2010 roku wyznaczono odcinek drogi wojewódzkiej 434 na terenie Gminy Krobia do sporządzenia map akustycznych. Ze względu na zmianę przepisów w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku mapy te wymagają aktualizacji. W tym celu wykonano pomiary ruchu drogowego w 2015 roku na odcinkach Gostyń – Krobia, Krobia obwodnica i Krobia – Miejska Górka. Mapy akustyczne oddziaływania na tereny sąsiednie zostaną udostępnione po wykonaniu na stronach Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu.

Istotną rolę w szerzeniu wiedzy ekologicznej na terenie Gminy Krobia odgrywają m.in.: Urząd Miejski w Krobi, Starostwo Powiatowe w Gostyniu; jednostki oświatowe: przedszkola i szkoły (w tym ponadgimnazjalne), Nadleśnictwo (Piaski oraz Karczmą Borowa), KZGRL (Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego), Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji (MZWiK) z siedzibą w Strzelcach Wielkich, a także szeroko rozumiane media (m.in. prasa lokalna, radio, telewizja czy internet).

W ramach poprzedniego POŚ zostały zrealizowane zadania inwestycyjne oraz pozainwestycyjne, m.in. były to przedsięwzięcia w zakresie budowy infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie oraz w zakresie modernizacji dróg.

W celu uporządkowania informacji zebranych m.in. w wyniku dokonanej analizy aktualnego stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy Krobia oraz innych zebranych w trakcie prac danych i informacji posłużono się analizą podsumowującą aspekty środowiskowe oraz znaczenia walorów przyrodniczych istniejących na jej obszarze wraz z syntezą o stanie przeobrażeń.

Cele i zadania Programu

Aktualny stan środowiska i przewidywane jego zmiany w aspekcie planowanego dalszego rozwoju wymuszają konieczność zrównoważonego rozwoju poprzez realizację przedsięwzięć proekologicznych. Istotnym problemem jest dokonanie zobiektywizowanego wyboru celów oraz kierunków interwencji. Zadania i cele w zakresie ochrony środowiska wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska pozostają w ścisłej korelacji z zadaniami wyznaczonymi w programach ochrony środowiska na szczeblu wyższym oraz, uwzględniają cele zawarte w innych strategiach,

~~~~~

programach i dokumentach programowych do realizacji ochrony środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zatem po sektorowej analizie dotyczącej stanu środowiska w Gminie Krobia, zwrócono uwagę na tendencje, jakie się zarysowują w poszczególnych komponentach środowiska i wyeksponowano rodzaje i typy zagadnień, jakimi należy zająć się w przyszłej działalności organów Gminy i jej jednostek podległych (organizacyjnych). Następnie określono środki oraz metody, jakimi powinno się operować, aby osiągnąć poprawę stanu środowiska. Ze względu na perspektywy czasowe oznaczono w Programie cele (strategiczne priorytetów i działań) krótkoterminowe i długoterminowe (w perspektywie do 2024 roku).

Realizacja Programu

Dla poszczególnych części środowiska zaproponowano grupy zadań pozainwestycyjnych i inwestycyjnych, określając nazwy niektórych zadań, nakłady finansowe i harmonogram czasowy, jednostki realizujące i możliwe źródła finansowania. Dla zadań długookresowych nie określono wielkości nakładów sygnalizując wyłącznie konieczność ich kontynuacji lub proponując rozpoczęcie nowych przedsięwzięć.

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszego Programu powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez określone jednostki. Z punktu widzenia POŚ w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć: Gmina, Powiat, inne jednostki działające na danym terenie, realizujące swoje zadania, podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty Programu (WIOŚ, PWIS, Urząd Marszałkowski itp.), a także społeczność powiatu, jako główny podmiot odbierający wyniki działań Programu.

Monitorowanie realizacji Programu

W Programie Ochrony Środowiska scharakteryzowano metody, jakimi powinno się uzyskiwać poprawę stanu aktualnego i grupy kosztów, jakie pojawiły się przy realizacji poszczególnych celów i zadań. Omówiono metody realizacji Programu i zasady jego monitorowania.

W procesie wdrażania POŚ ważna jest, z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów, kontrola przebiegu procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych. Z tego względu ważne jest opracowanie systemu monitorowania, na podstawie którego będzie możliwe dokonanie oceny stopnia wdrażania, jak i również będą mogły być dokonane ewentualne modyfikacje Programu. W procesie monitorowania POŚ wyróżnić należy monitoring: środowiska, Programu i odczuć społecznych, których analizy danych powinny być prowadzone nie rzadziej jak, co 4 lata. Należy mieć na uwadze, aby monitorowanie planowanych efektów ekologicznych zawierało ocenę realizacji założonych celów i zadań.

Ocena możliwych oddziaływań na środowisko

Nie przewiduje się znaczącego zwiększenia oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji omawianego Programu Ochrony Środowiska (GPOŚ). Większość działań Gminy wynika z corocznych prac prowadzonych w ramach zadań własnych w zakresie uzależnionym od posiadanych środków.